

és.
raktárjaikat
ALTAI =
áron alul, hogy rövid
anták.
felül bérmentre) teljesített.

1.20 frt. kr.
teja 3 2
selyem, dbja 30 kr.
rág drbja 1. —, 1.50,
gy 1 asztalkendő) 7, 9, 12.
szekendő 1.50, 2.
finomabb 6.
szekendő színes 5.
legfinomabb 5.
szekendő színes szélék 5.
ágyruha 6, 8, 10.
színes 6, 7, 8, 10.
ágyruha 10, 12, 15, 18.
színes 20, 25 30.
ágyruha 5, 6, 8, legfin. 9.
színes 4, 5, 6, 8 8.
színes 10, 12, 15, 20, 25.
színes 3, 4, 5, 6 6.
színes 1 abr. 6 serviette) 5, 7.
színes paplanboríték
20, 24, 30 36.
színes selyem, legfin. 5, 6.
színes 50, 2 frt. 1 tezt. kis szék.
színes szíves minden kapható.
színes darabja is 75 kr.
színes utánvételt is. Cím.

ügyára

szállítva.

ás
A gráci 1880 évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.
sz ideg-
óroknál
egrend-
vend.
lőkben.
z a b ó,
szállítva.

az ármentesítő
a megyei és
yukat
ÜRDÖK
R A.
alkészésre.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Sz. SIMONFFY-ház a város-
házával szemben.
HIRDETÉNYEK.
Hirdetési díjak és a kiadás körüli panaszok,
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.
Hirdetetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szerda, márcz. 28.

61. szám.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy órára	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábos petitsor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitór 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Mi biztosítja a békét?

Zürzavar a természetben, zürzavar a politikában. A mint hogy senkisék bírja tájékozni magát mai napság az időknek járásáról, hát nincs Európának olyan koronája vagy államférfia, ki képes lenne magát tájékozni a politika járásáról. Éppen oly zürzavart élünk a politikában, mint a mily zürzavart tapasztalunk az életben, mintha egy átmeneti korszakkal lenne dolgunk, itt is, ott is. Mintha a természeti rendnek és az emberiség sorsának intézője, valami oly válpontozó ért volna, a mely pontnál megakad maga is, és nem képes magát tovább tájékozni, oly vezetés nélküli korszakot látunk vadulni, vagyis inkább vergődni jelenleg, melynek tulajdonképeni irányát nem képes meghatározni senki.

A politikában egy oly conflictussal állunk szemben, melynek kibontakozása valóban beláthatatlan, egy gordiusi csomó, melyből a kivezető szálat nem látjuk ma még sehol, hanem a mint a gordiusi csomóról beszéltek, valamennyi szál befelé vezet. Így vagyunk a nihilizmussal; így vagyunk a socializmussal; így vagyunk az ir mozgalmakkal; így vagyunk az intransigenssekkel stb., mert ugyan ki lenne képes csak távolról is meghatározni azt, hogy mindezen mozgalmak szála hová vezetnek, vagy hol fognak a csomóból mint a kibontakozást jelzők, kibukkanni?

Vajon ki merné kezébe fogni Nagy Sándor kardját, hogy a kettévágás sistemájával ezen csomó megbolygatásához folyamodjék? Avagy hogy működhetnék itt össze Európa államférfiai, hogy ezen külön külön programokkal bíró, de még is Európa minden államát érdekítő specielis kérdéseket a megoldhatóságnak közös medrébe tereljék? A hány tábor annyira zászló, tehát fognak-e valjon s hogy fognak a lobogók majdan a kivételnek küzdelem talákozni vagy egymás ellen fordulni? Szóval ki bírja itt oly irányítást, mely őt ezen különféle és el nem enyészthető ügy társadalmi, mint politikai kérdések hullámhanyásai közt biztos répparthoz vezethetné?

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja.

A HOGY EL VOLT VÉGEZVE.

ELBESZÉLÉS.
Vértesi Arnoldtól.
(Folytatás.)
V.

Nyár közepén egy örvendetes eseményben részesült az uri család. Lillának fiúgyermek született. Herzfeld Áron ur hozta ki a hírt legelőször a tanyára, mert Horvátné most már nem szokott bejárni a sárga házba.
— Azt hiszem, a kis trónörökösnek, a kinek most olyan nagy pompát csapnak, nem igen marad mit örökölnie, — jegyzi meg nyugosan Herzfeld ur. — Sárdy Ödön elküldte a Dárius kincsét is. Már megint öt ezer forint kell neki. Igazán nem tudom, hogy adjak-e?

Mind ezt azonban nem azért mondja el Herzfeld ur, mintha tanácsot akarna kérni az ispánjától. Herzfeld ur tisztában van már azzal, hogy adjon-e, vagy ne adjon, valamint tisztában van már sok egyébbel is és nagyon jól tudja, mennyit adhatni még a birtokra? Adhatna ugyan azt, egyszerre is, mert Herzfeld Áronnak csak a Wertheim szekerébe kell benyulni, de jobban szereti azt apránként, zsörtölődve, vonakodva adogatni. Ennek megvan az a haszna, — hogy Sárdy Ödön urat folytonos bosszúságban tartja, éppen olyan hangulatban, a milyen szükséges arra, hogy az ember kártyában és dáridóban keressen szórakozást és siessen elverni, a mije még van, mert hisz ugyanis hibába akar kikászolódni az adósság hinájából.

Az emberiség mai gondolkozásával szemben szó sem lehet már arról, hogy ezen mindinkább izmosodni kezdő eszméket és küzdelmeket egyszerű elnyomással megoldani lehessen. Sem Péterváron, sem Londonban, sem Párisban, sem Rómában nincs a végrehajtó hatalomnak annyira ereje, hogy azt, a mi a forrásnak jelenlegi stadiumát már elérte, elől, vagy beszüntetni képes legyen.

Mi lesz hát ebből? Mi lesz a nihilizmusból? Mi lesz a socializmusból? mi lesz az intransigenskedésből? mi lesz az irridentából? Szóval, mivé lesznek mindezen mozgalmak? Elfognak-e enyészni, avagy világot fognak rengetni, ki annak a megmondhatója?

Mi lenne itt egy európai háboru esetében? Nem áll-e a diplomacia hajszála az égnek, ha arra gondol, hogy egy európai összekavarodás esetében, ezen elemek fékeket szakíthatnák, s mikor az államok fegyveres ereje az egymással mérközésben döngtetné paizsát, az alatt a társadalom vad állatai kitorvén kalitkájukból, az armádiák háta megett saját gazdálkodásaikhoz kezdhethének.

Melyik európai államférfi merné neki vágni ennek a gyehennának, hogy felzaklatván a rendbontás és vérszomj ördögeit, a poklot, és itéletnapját a világ fejére idézze?
Egyik sem!

És talán nem esalódunk, ha azt mondjuk, hogy ezt a helyzetet tekinthetjük ma európai béke garanciájának, ezt a helyzetet, ezt a gordiusi csomót, melynek megbolygatásához vagy szétvágásához senkisék mer hozzá fogni, mert senkisék bizonyos abban, hogy egy nagyobb mérvet öltető háborúnak, mily következményei lehetnek.

Ez az európai zürzavar, az egyes államérdekek kardját lekötve tartja, sem Oroszország, sem Anglia, sem Franciaország, szóval, egyik sem bír azzal a bátorsággal, hogy egy, a dinamit aknát saját lábai alatt meggyújtó háboruba keveredjék.

Minden háborus hír tehát, mely mai

napság felmerülhet, nem egyéb politikai kérdéskör. Egyik-másik állam diplomatiája el-el böffenti magát, hogy mégis ne látszék mintha félne, holott a háborútól jobban fél mai napság az egyik mint a másik. Mi talán még legkevésbé félhetünk, noha a félsére nekünk is van okunk elé.

Ezeknek a most forrongó kérdéseknek tehát ha csak lehet a megoldhatóságig tájékozni kell eljutni, és hogy úgy történhessék, arra saját érdekében is figyelni fog minden állam, nehogy addig vágódjék fel a kelés, a mig éretlen és elüszkösztse az egész testet.

Valami retentő véletlennek kellene tehát annak lenni, a mi harcra kényszeríthetné Európa bármelyik hatalmát is s így azt hiszem a zürzavarok ezen labirintjében hosszabb ideig biztosan alhatunk a háborútól és hogy ha háboru még is lenne, ha ilyesmit kezdeni mégis merne valamely állam, hát talán a helyzet felhasználását tekintve, az az állam nem lehetne más, csak a miénk.

A bot az iskolában.

„A világ az ellentétek által kormányoztatik“ mondá egykor a böles, és valóban különös! mintha csak korunk egyénei szintén ezen elvből indulnának ki; mert oly gyakran tapasztalhatjuk, hogy nyilvános életünk minden terén így ellentétek merülnek föl.

A XIX. század általában a humanismus századának kereszteltetett el és mégis ugyan ezen korban, a midőn, — éppen a humanismus zászlója alatt — az emberszeretet minden lépten, nyomon nyilvánul, a midőn — nem minden ál-zentimentalismustól menten — még a rabok segélyezésére is egyesületek alakulnak és a gonosztevők sorsának enyhítéséről is annyira gondoskodnak; ugyanazon időben a budapesti tanács a botbűntetés szükségességét az iskolában kimondotta.

E szó botbűntetés önkénytelenül mosolyt csal ajkunkra. E szó mintegy varázslásra idézi vissza emlékezetünkbe gyermekéveink azon részét, a melyet az iskolában töltöttünk. Alig hiszem, hogy találkoznék egy férfiu, ki egy-egy saját adomát el ne

nemsokára eljön az idő, mikor majd kunyorálni fog nála a dolyfős uri nép.

De nem fogok irgalmazhatni nekik, — biztosítja az ispánt. — Kezemben vannak s csak egyet kell tekernem a nyakukon, reces! végök van.

Az ifju borzadva hallgatja; de Herzfeld ur hihetőleg téved a fiatal ember érzelmeire nézve, mert elnévelését csak a meglepetés következményének tekinti s mivel éppen eszébe jut, hogy fülhellyel hallott valamit, mintha a fiatal ember is áhitott volna a kevély hölgy kezére valaha, azt hiszi Herzfeld ur, hogy most valami nagyon kellemes hírt közöl vele.

— Biz ugy, barátom. Ha akarnám, már ma kidobhatnám őket ebből a jószágból. Hanem csak hadd járják le magukat egészen. Az én követeléseim biztosítva van s mindjárt a takarékpénztár után következnek. Hatvanöt ezer forint. Szeretném tudni, hogy fizetik ki, ha fölmondom. Pedig fölmondom. Szavamat adom rá, hogy fölmondom.

Az ifju nem felel semmit; de még azon délután beküldi a faluba édes anyját. Talán mégsem áll oly rosszul a dolog, gondolja magában Sándor, Herzfeld Áron ur szeret dicsekedni; hanem azért mégis nehéz aggodalom és remegés fojtotta el az ifju szívét. Figyelmeztetni kell Lillát, ki talán nem is sejtja a veszedelmet.

Ah! az ő szívében még most is csak Lilla volt az a nő, a szép kis Lilla, a kedves Lilla. Most érezte, a mint a veszély fenyegetőleg emelkedett ez imádott fej fölé.

Mondja, édes anyám, hogy vigyázzanak, — szólt az öreg asszonyhoz, a mint elkísérte őt egészen a falu széléig; — mondja édes

mondhatna akár a szenvedett büntetéséről, akár a kijátszott tanítóról, a kit a bot — a hatalom eme jelvénye — valóságos typicus alakká tett. Hát még azon ünnepléses auto da fé-k, midőn nagyon kihágásokért nyilvános botoztatások történtek, mondhatom valóságos mesteri furfanggal tudtuk szegény, jó tanítónkon kifogni.

De eltekintve ezen ifjukori visszaemlékezésektől a dolognak komolyabb oldala is van, és a kérdés az: szükséges-e a botbűntetés az iskolába és vajjon erkölcsi szempontból nem-e hátrányos?

Az iskola — s ez már elismert tény — nem csak oktató intézet, hanem czélja a nevelés. Sőt a mennyiben éppen az oktatás a legfontosabb nevelési tényező, az iskolák első sorban a nevelést czélozzák.

Ezen nevelés első s fő iránya a jellemnevelés. Hosszu s beható pszichológiai tanulmányt igényelne annak meghatározása, mi-kép keletkezik az ethikai jellem, minő eszközökkel lehet azt nevelni, de bizonyos, hogy a bot nem azon paedagogiai eszköz, mely a jellemet nevelhetné. Vannak a paedagogiának számos eszközei, melyek segélyével az ifju egyéniségre hathatunk, annak jellemét képezhetjük.

Eltekintve azon visszaélésektől, melyeknek a bot-bűntetés behozatala ajtót nyit, eltekintve attól, hogy a tanító — emberi gyarlóságánál fogva — a bot használásának szükségességét pontosan meg nem határozhatja; nem szabad felednünk azon paedagogiai sarkigazságot: hogy a büntetés csak büntessen, de ne szégyenítsen. A bot-bűntetés egyenesen a fiu önértetét sérti, és ennek gyakran tapasztalt következménye, hogy a fiuban a makacság és ellenkezés fog mutatkozni. Emlekezzünk csak vissza saját tanuló éveinkre mennyire bántott a megszégyenítés, inkább a legsúlyosabb büntetést türtük volna el, mintsem a kitérdelést, a korbácsolást. A fiuban korán ébred az önértet bizonyos neme és a nevelő kötelessége, hogy büntetéseiben ezen önértetet respectálja. A büntetésnek csak addig van czélja, mig az a fiuban fájdalom érzést okoz, hogy ezen fájdalomtól indítatva a büntetést elkerülni igyekezzen, de óvakodjunk a büntetéssel a fiut elkeseríteni.

anyám . . . oh, istenem! nem is tudom, hogy mit mondjon?

— Tudom én fiam, hogy mit mondjak, tudom, igyekezett megnyugtanni fiát az öreg asszony.

Azt hitte, hogy tudja; pedig mikor bebocsájtották ő nsga színe elé, s megpillantotta azt a sápadt, büszke arcot, mely talán jóvetelének czélját sejtve, hidegen, elutasítólag tekintett reá, akkor bizony elfelejtette a jó asszony mindazt, a mit mondani akart s már a kezdetén elakadt.

— Köszönöm, hogy ide fáradt, — vizsonzá a fiatal hölgy fagyosan; — de arra kell kérnem önt is, fiát is, sziveskedjenek csak a saját dolgaikkal foglalkozni.

A jó öreg asszony nem merete tovább folytatni s nagyon ügyetlenül, zavartan hajlongva, könyörgött bocsanatért. Egy perezig úgy látszott, mintha a fiatal hölgy ingadoznék. Sötét pirosság ömlött át arcán, aztán utána gyorsan elszápadt. Egy lépést tett előre; az öreg asszony azt hitte, hogy mindjárt nyakába borul. De nem borult, hanem csak kezével intett türelmetlen, büszkén, hogy az öreg már távozzhat.

— Oh! édes fiam, az isten elvakította a kevélyeket, nem akarják fölnyitni szemüket, — szólt az öreg asszony, mikor haza ért.

Az ifju komolyan, némán hallgatta anyja jelentését.

— Ugy nincs tovább mit keresnünk itt, — szólt néhány percnyi hallgatás után, — más vidékre költözhetünk.

— De hát istenem, mi fog történni Lillákkal?
„Ó nagyságaikkal“ akarta mondani a jó öreg asszony; de ijedtében elfelejtette a szokott alázatos tiszteletet.

A bot-büntetésnek azonban van még károsabb hatása is, s ez, hogy az önértet előli, a gyermeket fásulttá teszi és ennek következtében erkölcsileg romlottá.

Hány szüfővel találkozunk, kik arról panaszkodnak, hogy kis gyermekeik, ha azokat megverik, szemekbe nevetnek és gúnyolódni kezdenek. Hány tanuló van, aki épen a sok verés következtében annál vásottabb, annál haszontalanabb lesz. Mi ennek következménye? Bizonyára az, hogy ilyenek az életbe kilépve, minden szegényeztől megfosztva a legalsóbb tettektől nem riadnak vissza. Az iskola a helyett, hogy az államok jellemes, önértetes polgárokat nevelne, inkább egy minden önértettel kivetkőzött proletáriátust terem.

A tanító tehát, ha tanítványainak erkölcsi fejlődésére hatni akar, mindenképp az az önértetét igyekezzék emelni. Ezt pedig nem bontal, hanem azzal fogja elérni, ha tanítványaihoz leereszkedik és ezeket magához emeli, ha az ifjúságnak barátja és nem ostora akar lenni.

Fölötte sajnálatos volna tehát, ha a főváros példáját a vidék is követné, mert ez közoktatásunkban valóban hátralepést jelezne.

Sz. S.

Örökösödési per, az örökhatározó életében.

(Ford. a Jur. Z.-ből.)

Miként származhatik örökösödési per még az örökhatározó életében, a következő tényállásból tudhatjuk meg:

Egy gazdag oroszországi főúr, épen úgy mint „Aszalai uram” utazási mániában szenvedett, mely szenvedélyt még fiatal és szép neje sem volt képes csillapítani, és gyakran megtörtént, hogy a férj hónapokig távol volt, a nélkül hogy neje legkisebb tudomással bírt volna hollétéről. A nő, alkalmasint megirgylte férjének sorsát, — egy ízben, midőn férje hosszabb távollét után ismét haza érkezett, azon meglepetésben részesíté férjét, hogy ő is elutazott, s mint szolgaszemélyzetétől megtudta, az utazási vágy Oroszország valamelyik tengortartó regényes városba vitte. — A meglepetéstarték nem volt sietőbb dolga, mint neje felkeresésére ismét utnak indulni, kit hosszabb kutatás után végre meg is talált Florenzben egy csinos olasz nemes társaságban.

Mint tapasztalt és nagy világot beutazott férfi, csakhamar tisztába jött magával az iránt, mikép neje több vonalozással viseltetik a fiatal olasz, mint a mogorra orosz férj irányában. Az ügy ily állásánál fogva, első pillanatra azt hinnék, hogy a férj és vetélytárs közt véres párbaj vívott, azonban nem így történt, mert a főúr még sokkal nemesebben bocsulta meg magát. Ugyanis azon visszavonhatlan határozatot hozta: hogy imádot nejevel az olasz azonnal egybekelni tartozik, mely célra egy lelkesítő tartott készen, ki a szerelmes párt haladéktalanul megeskette. Ennek megtörténtével a főúr öket gazdagon megajándékozta, hogy semmiféle anyagi gonddal ne küzdjenek. Mint ki jól végezte dolgát, az orosz főúr tovább folytatta utazásait, míg végre kimerülten jószágain visszavonult. Unalmában viszonyt szőtt egy ritka szépségű rabszolgánéval, ki azonban nemcsak egy kis leány hátrahagyásával jobb létre szenderült. A vizsgálhatatlan főúr most már minden gondját gyermeke — kit a krónika Olgának nevez

— nevelésére fordította. Történt azonban, hogy évek eltelte után az olasz cserben hagyta nejét és 4 gyermekét, ki sok szenvedés és nyomor után arra határozta el magát, hogy gazdag és nemeslelkű férjénél fog mekkvést keresni. Az orosz neje és gyermekeinek szármalás állapotukon csakugyan megkönyörült, s nekik jószágán hajlékot adott, sőt a gyermekeket is tisztességesen felneveltette, a nélkül azonban, hogy volt nejevel közelebbi viszonyba lépett volna.

Hogy hosszadalmas ne legyenek, elmondom röviden, hogy később volt neje is elhalt, gyermekei pedig biztos és jövedelmes állomást nyertek, Olga leányát mint kedvező gyermekét fényesen és gazdagon férjhez adta, kinek gyermekeit saját mozáknak tekintette.

Ily boldog családi élet közepette ismét megszállta az utazási vágy, de mielőtt utra kelt, ügyeit végrendeletileg rendezte, azután Olgát és családjától búcsút vett, s többé mitsem hallottak róla, míg nem Afrikából azon hír érkezett, hogy meghalt. — A bíróságnál örököst végrendelet kihirdetésekor kitiint, hogy a főúr egyedül Olgát és gyermekeit jelölte meg törv. örökösöknek, és hogy összes vagyonát ezeknek hagyta, ellenben neje gyermekeinek mísem hagyományozott. — Az ügy perre került, és a kitagadott gyermekek a végrendelet érvénytelenségét kívánták azon indokokból, mert törvényes elvállás a főúr neje közt nem történt, továbbá mert néhai anyjuknak az olasz nemesse váló egybekelése szintén törvénytelen volt, végre mert Olga mint házasságon kívül született gyermek és ennek utódai törv. örökösöknek nem tekintethetők. Az örökhatározó vagyonához tehát az olasz gyermekei tartottak jogos igényt.

A per javában folyt, úgy az olasz mint a bíróságok előtt, s jogászörökben általánosan azon nézet uralkodott, hogy a végrendelet semmisnek fog nyilvánítani. Már az ítélet meghozatalának ideje is közeledett, midőn a perlekedő felek nem csekély meglepetésükre a főúr orosz a legjobb egészségben megjelent, és oda nyilatkozott, hogy halálhírét ő maga tejesztette azon okból, mivel még életében kívánta megtudni, hogy miként fogják végrendeletét respectálni; miután ő a per folyamát a legnagyobb figyelem és érdekléssel kísérte, miután az ügy oly stadiumba lépett, hogy a végrendeletben foglalt intézkedéseit veszélyeztetve látja, szükségesnek tartotta személyesen beavatkozni, hogy az ítélet hozatalát megakadályozhassa.

Az egész örökösödési per természetesen halomra dőlt, és okula a szerzett tapasztalatokon, a főúr vagyonra felett olyképen intézkedett, hogy bizonyos haszonélvezeti jog fenntartása mellett, összes vagyonát tulajdonjogilag átadta kedvező Olga leányára és ennek gyermekeinek, ő pedig ismét utra kelt, és pedig oly messze vidékre, honnét többé visszatérésnek nincs helye.

Sorger József.

Színház.

(rm.) Kiss Mihályné tegnap a „Lecouivreur Adrienne” czimű szerepében mutatta be magát a debreceni közönségnek. Fentebbi szerep egyike a legnehezebb szerepeknek, és nagyon igénybe veszi alakító színésző képességeit. Ismerve a szerep lényegét, csaknem megköveteljük, hogy jeles színésző kezébe kerüljön, nehogy értékeiből valamit elveszítse és élvezhetlenné váljék. Kiss Mihályné sok szívet hallottunk beszélni, de még sem annyit, amennyi feljogosíthatott volna bennünket arra, hogy Adriennejének sikerében bizzunk. Annál kellemesebben voltunk meglepetve, midőn úgy találtuk, hogy Kissné nemcsak türethető, hanem jót is képes nyújtani.

Az Aetna kitörése.

A még forrongó tűzokádó hegyek között a leghatalmasabb és legborzasztóbb, az Aetna, miként már táviratunk is jelentette, ismét megkezdte iszonyu, mindent megsemmisítő művét. Nem lesz érdektelen ez alkalomból megemlékezni az Aetna azon pusztítóbb kitöréseiről, melyeket a történetírők a legregibb kortól kezdve feljegyeztek.

Teodorus Siculus azt írja, hogy a trójai háború előtt ötszáz évvel előfordult már ilyen kitörés, mely oly iszonyu volt, hogy Kelet Sziacilia öslakói e miatt a környékből menekülni és kivándorolni voltak kénytelenek. Ez idő óta az ó- és középkorban volt ugyan számos kitörés, de azok jelentéktelenek voltak. 1669-ben azonban a hatalmas hegy ismét iszonyu pusztítást mivelt. E catastrofháról megbizható és részletes leírások maradtak fenn.

E szerint már 18 nappal a kitörés előtt az ég fekete felhőkkel borított volt, e mellett folyton villámolt és menydörgött. A Sziaciliától nyugatra fekvő Stromboli szigetén levő két vulkán szintén forrongott. Nikolisiban pedig a földrengés folytán több ház omlott össze. Márczius 8-án az ég La Pedara felett elborult s 11-én, a hegyen a krátertől 20 angol mértföldnyire Catania város irányában több mértföldnyi területen szakadás támadt. A következő éjjel újra több helyütt megrepedt a föld a hegy különböző részein s e repedésekből mennydörgés és heves földrengés kíséretében nagy füstoszlopok szálltak fel s a főkráterből a La Hardia-tó felé láva folyam ömlött alá.

Márczius 13-án egész Mal Passó környékéig terjedt a láva s azt 20 óra alatt

ni. Lágyan esengő hangja, különösen az ábrázolóbb helyeken, igen nagy előnyére van, és ha az erős kitérősekre, a szenvedélyek kifejezésére nem egészen alkalmas is, örömet felelőket ez alakításért. Szóval, csak ismételhetjük azt, amit tegnap is mondtunk, hogy Kissné tehetséges és — a mi szintén nem lényegtelen — törekvő színésző, ki a társulatnak egyik leghasznavehetőbb tagja lesz. Mellette igen jó alakítást látnunk Benedek-től, ki a szerelmes rendezőt adta és megmutatta, hogy az idő ki nem öli a tehetséget, hanem inkább gyarapítja. A többi szereplőkről nem sok jót mondhatunk, ha csak azt nem, hogy nem erőtelték magukat a szerep tanulással. Valakinek azonban, — nomina sunt odiosa — figyelmébe ajánljuk, hogy öltözködésében tanúsítson kissé több tapintatot. Kész örömmel elhisszük, hogy vannak, akik ilyesmiben gyönyörködni is tudnak, de ismét másoknak arzába kergeti a vért. Öltözködhetik valaki eleganciával, csinál, anélkül, hogy igénybe kellene vennie az izléstelenséget.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Naptár: Csütörtök márc. 29. Róm. kath. Czirill. Prot. Ósták. Gör. orosz (márc. 17.) Elek. Nap kól reggel 5 ó. 46 p., nyugszik 6 ó. 25 perc.

Muzeum nyitva áll a fősikolában minden vasárnap 10 óráig 12-ig.

Városi tanácsülés minden héten hétfőn és csütörtökön a városban.

Theater-stély a Hungaria kávéházban zenével minden csütörtökön és szombaton.

Tövélygi Titusz vasárnap április 1-én a szabadelvi körben a „Bikár”-ban délután 5 órakor érdekes felolvasást fog tartani, mire az érdeklődő közönséget előre figyelmeztetjük.

A vörös-kereszt egylet közgyűléséről szóló tudósításunkat utólagosan kell kiegészítenünk, a mennyiben abból tévedés folytán kimaradt, hogy a női választmány elnökévé egyhangulag Bethlen Mikó Róza grófnő választották meg.

A eságók beklőzködésének ügye egyelőre ideiglenesen be van fejezve. Az első ezer eságó, mint munkás jó haza, és mint ilyeneknek beklőzködésük elé nem lehet gátakat gördíteni. Mindnyájan egyszerű közönségi bizonyítványt érkezik haza. Hogy az egész eságó nép hazajöhessen, a felől a kormány fog gondoskodni és bizonyos, hogy a eságókban jó munkás kezeket fogunk nyerni.

Hymen. Bóhm Ottó Nagysurányból e hó 25-ikén eljegyezte Kiss Katicza kisasszonyt Debreczenben. — Keimovits Ignác Nyirbátorból ápr. 8-án tartja esküvőjét Fisch Róza kisasszonnyal Debreczenben.

Temesváryné — Farkas Irma asszony városunk szülötte s a vidék legkitűnőbb drámai hősnője, a tegnap délutáni vonatval városunkba megérkezett. A művésző eljött, hogy szülővárosának, régi ismerőseinek megmutassa azt, mennyire fejlődött, tökélyesbítette szímművészi tehetségét melynek ittléte alatt, pályája kezdetén számtalan tanuljelét adta. Azóta a főváros, Kolozsvár, Szeged, Szabadka stb. városok, melyen mint szerződött tag vagy vendég megfordult, magaslatolag nyilatkoztak kiváló művészetéről. Első felléptéül holnapra, csütörtökre „A haza” drámában Dolores szerepét választá. Másodszor szombaton, e hó 31-kén Schiller „Stuart Mária”-ját fogja ábrázolni. A további fellépések még nincsenek meghatározva, annyit azonban tudunk, hogy „Sofonisbe” és „Az

elpusztította. Ezután Monte Pellieri felé vette irányát. 25-én ismét egy óriási kráter képződött, mely kitört s 15 mértföld területen hamuval borította be a földet. Márczius 25-én reggel földrengés következtében az egész hegy mozogni kezdett; a legelső kup rémítő robajjal összeomlott s annak helyén ismét széles örvény támadt, mely folyton hamut és kődarabokat lövelt ki. Ebből jött ki ama nevezetes látványom is, mely jelenleg az Inmentó-hegyen látható. A láva folytonos földrengés mellett nagy robajjal Catania felé folyt s a várost, valamint a mellette fekvő benezés kolostort megsemmisítette s azután a tengerbe ömlött. 40 nap alatt 27,000 ember lakóhelyét pusztította el s Catania 20,000 lakója közül csak 3000 ember maradt életben.

Mialatt a láva a hegyről lefelé folyt, abba rendkívüli nagyságu izzó kövek estek. Azután ellepte az egész környéket s úgy forrott mint egy kohó. A tengerparton szikladarabok váltak le, melyek rémítő zajjal a tengerbe hullottak. Midőn azonban a láva a tenger vizével összevegyült, a sístérgés nagyobb volt, mint a leghevesebb mennydörgés s messze földön volt hallható. A víz visszafutott, a nap elsötétült, a halak megfáradtak s a tenger színe is megváltozott. A napot ezután még hetekig nem lehetett látni; egy kolostor tulajdonát képező s régibb láván álló szőlőhegy, miután a láva alatta folygni kezdett, szintén mozgásba jött s több darabokra szakadt.

E hegynek egy része még ma is látható. A jelen században 11 kitörés fordult elő, melyek azonban nem voltak hevesebbek. Most azonban úgy látszik, hogy a hatalmas vulkán ismét komoly dolgokra készül, minél fogva a környék lakói nehéz napoknak néznek elébe.

orleansi szüz” is színre fognak kerülni. A kék e ritka művelvezetett nyújtó előadások pénztárnál előjegyeztetni.

Az „István” gőzmalom társulat vasárnapi közgyűlésén következő jótékony adományokat szavazta meg: 1. Polgári kórháznak 30 frt. 2. Reform. ispotálynak 30 frt. 3. R. kath. ispotálynak 20 frt. 4. Izraeli kórháznak 10 frt. 5. Kereskedelmi kórháznak 20 frt. 6. Nőegylet árvaháza 25 frt. 7. Felsőegylet 25 frt. 8. 1848/49-iki honvédegyelet 20 frt. 9. Kertészegylet 25 frt. 10. Zeneegylet 25 frt. 11. Tűzoltó egylet 40 frt. 12. Kereskedelmi iskola 20 frt. 13. Ipariskola 20 frt. 14. Ref. hittani segélyegylet 20 frt. 15. J. gazs isk. 20 frt. 16. Gazdász isk. 20 frt. 17. Nyomdász egylet 20 frt. 18. Reform. szegénytanulók 30 frt. 19. Győri vizkárosultak 40 frt. 20. Csángó magyarok egylete 40 frt. Összesen 500 frt.

Táncvizigalom a eságók javára. Szegeden tegnapelőtt, mint táviratilag jelentik, a eságók hazatelepítése javára táncvizigalom volt a felső városban, melynek Szeged polgársága együtt mulatott. — Tiszta Lajos királyi biztos, — ki e bál kedvéért jött tegnap vissza Budapestre, hogy együtt lássa a polgári osztályt, a biztoság főtitkárjával és a polgármester kíséretében 9 órakor megjelent s 11 óráig kedélyesen töltötte az időt. A kir. biztos számára díszes emelvényt készítettek; megérkezésekor lelkes ovációkkal fogadták, polgárleányok üdvözölték s egyikként Szeged polgársága nevében csokrot nyújtottak neki.

Postautánvételi összegek kifizetése. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minisztérium részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a postautánvételi összegek kifizetésében azon változás áll be, hogy az 1883. évi április hó 1-jétől kezdve feladott utánvételes küldeményekért beszédett utánvételek a postautánvételek módjára fizettetnek ki a nélkül, hogy az utánvételes küldeményről szóló eredeti feladó vevényt fel kellene mutatni. A küldemények feladói az utánvételi lapokat tisztán és olvashatóan töltsék ki, nevéket, lakhelyüket és lakásukat, a havá a visszaérkezett utánvételi lapot kézbesíteni kell, — az utánvételi lapon pontosan és tüzetesen írják ki, mivel a hiányos feljegyzés következményei a feladót terhelik. Az utánvételi lapok hivatalos díjmentes reklamálsá megcsinálunk, és az utánvételi összeg reklamálsáért 10 kr. díj jár, mely azonban, — ha a reklám a c z i ó alkalmával kiténik, hogy a késelem valamely postahivatalbeli hibája által történt, a feladónak visszaadatik. A postakincstár az utánvételes küldeményekért szavatol, mint más kocsipostai küldeményekért. Az utánvételi összegért a postakincstár csak annyiban szavatol, a mennyiben a küldemény a czimzettnek kiszolgálva, és az összeg a küldemény feladásától számítva, hat hónapon belül reklamálva lett. Ezen határidő után az utánvételi összeg három éven belül csak az esetben fizetetik ki, ha a még meglévő eredeti számadásokból és számadási okmányokból a postai szákművelőség által megállapítható, hogy az utánvételi összeg a postapénztárba csakugyan befizettetett, de onnét még kifizette nem lett. A postautánvételi jegyek folyó évi április hó 1-ével megszűnnek. A közönség kezében levő úrlapok a m. kir. postahivataloknál 1883. évi december végéig más postai értekezékek iránt kieserültek.

Mostoha apa. B. I. polonkai lakos lángoló szerelemre lobbant egy szomszéd községbeli özvegy asszony iránt, s azt noha annak gyermeke volt, nőül vette. A mostoha apát bosszantotta mostoha gyermekének sírása, s egyszer, neje távollétében, felkapja a gyermeket fekvő helyéről, fejét néhányszor a falhoz, majd az ajtóhoz ütötte, azután pedig kidobta az udvarra. A szegény gyermek még négy napig élt e brutális gaztett elkövetése után.

Iszonyu látvány. „Székesfehérvár és Vidéke” írja: Márczius 18-án reggel 9 óra tájban Baumgartner kulesár át akart menni a dunapentelei révél a tulsó félre. A kocsis azonban előbb a sáros kocsis tisztogatása végett behajtott a Dunába, de oly szerencsétlenül, hogy a lovak valamivel beljebb menve a kelleténél, a mederbe léptek le. A nyomban alámerülő lovak a vizen uszó kocsist felfordították, a kocsis s a kocsin levő körülbelül 12 éves leány pedig a vízbe estek. Gyalus István tartalékos honvéd s a révbőlő fia azonnal sietett a veszedelemben lévőket segítségére s a mint mindnyájan eltiúntek szeméi elöl, a kezében levő csákllyával utána nyult találomra a lovak felé. — Legnagyobb öröme a csákllyá beleakadt a segítségért esedező kocsis szüérébe s azt a partra kihuza, utána nyomult a vízben lubiczoló leánynak de ez már oly messze volt, hogy őt 2 és fél óles csákllyával sem bírta elérni s már ő maga is nagy veszedelemben forgott, alig bírván a partra kiuszni. Megszánta azonban a kis leányt, élete kockázatásával minden kezében nélkül ismét utána ment a már esak kezé ujjai mutogató leánynak s oly ügyesen bánt a csákllyával, hogy az a leány ruhájába akadván, ezt is szerencsésen kihuza a partra. A megmentő is azonban oly messze ment be, hogy csakis Szabó nevű révészlegény által a megmentésére nyújtott pózna megragadása után tudott az őt fenyegető veszélyből menekülni és így Gyalus István hősi elszántsága következtében a kocsis meg a leány a halál torkából kimenekültek. Életben ma-

radt mind a keftő, badon, ott veszték, a részét kerültek elő.

Lavina. A sürgönyt küldött a hának arról a borza felső-Orményország. Hét álló napig foly ezadikon óriás hógő tetejéről s eltemetett nál több ház lett rott el a hó s 99 h lakosság megmaradt hideg és az éhség, tenek rajta. Attól a hőrtömög olvadások ják a hegyeségből el.

London j egy 1882-ről szóló olvassuk, megfelelő nek, mely e világva jellemzi. A jótékony deri: 1001. Ez in alatt 4.453.000 ster forint), tehát kétsz vagy Dánország egy háromszor annyit, m 14 könyvkiosztó-rés 282.519 font volt; 9 társulat 481.600 lsz, építő társulat 30.87 mak-hilyek s eflő 164.735 lsz, 89 kör lő és gyűjteszeres 162 agyokat gyámol 93 általánosan egő lálékkal és pénzadó let fel millió font s mástélmillió liverstó vaház, 69 javítóiskol zet, 35 társadalmi j egylet között oszlo mulatot azért érde mert rendezes a leg növekednek ilyen ör sok fele csupa tenből származik, a hol ban tulszárnyalja a kimutatás azonban a ki London jótékony minő roppant össze

F. Van szer fizetemet bőv a főté FÉR nyitottam, ho József hasonm tapasztalatoka Kelméket a le hákat a készitek A n. é.

szinre fognak kerülni. A zetet nyújtó előadásokat senek magukat a színház szetni.

„Gózmalom tároslatésén következő jótékonyzta meg: 1. Polgári kó Reform. ispotálynak 30 frnyak 20 frt. 4. Izraelita 5. Kereskedelmi kórháznak árva háza 25 frt. 7. Fröbel 48/49-iki honvédegylet 20 frt. 25 frt. 10. Zenedeegylet 40 frt. 12. Keres. 13. Ipariskola 20 frt. 14. Gazdász isk. 20 frt. 17. 18. Reform. szegény Győri vízkárosultak 40 gyarok egylete 40 frt. Ösz.

dom a csángók javára, t, mint táviratilag jelen telepítése javára fényes a felső városon, melyen együtt mulatott. — Tisz ki e bál kedvéért Budapestrol, hogy együtt ályt, a biztonság főtisztvis ter kíséretében 9 órakor kedélyesen tölté az időt. ra díszes emelvényt ké sekor lelkes ovatóikkal yok üdvözölték s egyikük évében csokrot nyújtott.

reáli összegek kifizés közlekedésügyi m. kir. ezennel közhírré tétetik. eli összegek kifizetésében hogy az 1883. évi áprve feladott utánvételes edett utánvételek a pos ra fizettetnek ki a néleles küldeményről szóló yt fel kellene mutatni. í az utánvételi lapokat an tültsék ki, nevüket akat, a hová a visszaér ot kézbesíteni kell. — pontosan és tüzetesen rnos feljegyzés következ helik. Az utánvételi la tes reklamációja meg teteli összeg reklamáár, mely azonban, — íó alkalmával kitűnik, amely postálivalatbeli feladónak visszaadatik. ánvételes küldemények as kocsipostai küldémeli összegért a posta an szavatol, a mennyi zimzettnék kiszolgálva, ény feladásától számít reklamálvá lett. Ezen ánvételi összeg három setben fizettetik ki, ha leti számadásokból és l a postai szákszámve ható, hogy az utánvé ztárba csakugyan befé ny kiüzetve nem lett. A folyó évi április hó közönség kezében levő hivataloknál 1883. évi s postai értékezzik.

B. I. polonkai lakos ant egy szomszéd köz íránt, s azt noha an ívnel a tulsó félre. A sáros kocsí tisztoga Dunába, de oly sze ak valamivel beljebb ederbe léptek le. A k a vizen uszó kocsit s a kocsin levő körül íg a vízbe estek. Gyá nvéd s a révbérlő ná telemben lévővök segít ájan eltűntek szemei klyával utána nyult — Legnagyobb örö t a segítségért ese t a partra kihuzva, lubiczkoló leánynak olt, hogy őt 2 és fél elélni s már ő maga orgott, alig birvan anta azonban a kis sával minden habo ant a már csak keze s oly ügyesen bánt leány ruhájába akad kílhozta a partra. A messze ment be, révészlegény által a pózna megragadása nyegető veszélyből István hősi el a kocsis meg a leány áltak. Életben ma-

radt mind a keítő, de a lovak nem lévén szabodon, ott veszték, a kocsinak pedig csak egyes részei kerültek elő.

— **Laviná.** A vami tartomány püspöke sürgönyt küldött a konstantinápolyi patriarcának arról a borzasztó katasztrófáról, mely Felső-Örményország Chadague helységét érte. Hét álló napig folyvást esett a hó s nyolcadikon óriás hógörgöteg omlott le a hegytetőre s eltemetett utjában mindent. Száznál több ház lett rommá, 59 örményt temetett el a hó s 99 halálosan megsebesült. A lakosság megmaradt részét főnkre teszi a hideg és az éhség, ha idejekorán nem segítenek rajta. Attól is tartanak, hogy az óriás hógörmeg olvadásakor az egész várost elárasztják a hegyeségből eredő folyók.

— **London jótékonyága,** mint azt egy 1882-ről szóló hivatalos kimutatásban olvassuk, megfelelő annak a roppant mérvnek, mely e világvárost minden tekintetben jellemzi. A jótékony intézetek száma is tündöri: 1901. Ez intézetek bevétele egy év alatt 4.453.000 sterlingre rugott (45 millió forint), tehát kétszer annyira, mint Görög vagy Dánorszag egy évi költségvetése, vagy háromszor annyit, mint Svájcé. 4 biblia- és 14 könyvkiosztó-részvénytársulat jövedelme 22.519 font volt; 92 bel- és külföldi missió-társulat 481.600 lst., 6 templom- és kápolnaépítő társulat 30.871 lst., 51 vakok, süketnéma-külvék s eféle nyomorékok intézete 194.735 lst., 89 kórház 528.277 lst., 112 ápoló és gyógyszerosztó-társulat 102.489 lst., 102 aggodat gyámolító intézet 431.770 lst., 93 általános segélyező-egyesület és 11 táplálékkal és pénzdományokkal segélyező-egylet fél millió font lst., míg a h a t r a l e v ő másfélmillió liversterling 94 menház, 54 árva-ház, 69 javítóiskola, 101 másféle nevelőintézet, 35 társadalmi javító intézet és 20 védőegylet között oszlott meg. Legnagyobb bámulatot azért érdemlik meg ez összegek, mert rendszerben a legparányibb pénzdarabokból növekednek ilyen óriásokká. Az adományozások tele csupa templomi, egyleti gyűjtésből származik, a hol a réz és az ezüst nagyban tulszárnyalja az aranyat. Az említett kimutatás azonban megközelítőleg sem meríti ki London jótékonyágát, mert hogy London minő roppant összegekkel segélyez minden

nagyobb csapást ért vidéket, legyen az árvíz Magyarorszagban, hajótörés Jamaikában, vagy tüzvész, éhhalál Afrikában, vagy Ausztráliában. — azt egyszerűen lehetetlen összeszámítani. Csak a külföldi biblia- és könyvkiosztó társulatok többet emésztenek föl London jótékony adományozásából, mint egy millió font sterlinget évenként.

KÖZGAZDASÁG.

Őszivetések fogasolása.

Az életrevaló mezőgazda minden lépését, minden mozdulatát s minden munkáját számításra kell, hogy kísérje, a földolog mindenek felett a jövedelem okszerű szaporításában nyilvánulván.

A gazdasági növények között napjainkban s talán isten tudja meddig — elsőhelyet foglalja el a buza mint kereskedelmi s kivitelű cikkk. Nem sok figyelmet fordítottunk eddig annak tökéletesítése és javítására; nem gazdai bölcsességünk és számításunknak tulajdonítható, hogy a magyar buza világhírűvé vált; sem hogy jelenben még a világpiacra — különösen aratás után — egy kis helyet, egy kis fölnyit biztosíthatunk ezen fájdalom meg mindig főnövénynek. Ezt a természetnek, hazánk áldott talajának köszönhetjük; buzánk világra szóló jelessége, lisztünk kitűnősége minden alkalommal elismertetik, s a világ versenyek babérral tüntetik ki hazánk e jeles termékét, s mi mindenre inkább gondolunk, csak ezek nemesítése és okszerű szaporítására nem. Ez utolsó pont az, mely jelenben, mint figyelemünknek főtárgya, bővebb megbeszélést igényel.

A mezőgazdasági állapotok jelenben határozottan eltűntek attól, hogy a gabnatermelést terileg fejlesszük. — Eltűnt ettől a kényszerűség, és pedig az által, hogy a takarmány s egyéb ipar és kereskedelmi növények termelése ígér nagyobb hasznot s biztosabb jövedelmet.

Azt, ki arra figyelmeztetné kis gazdáinkat, hogy igyekezzenek minél több területet buzával elfoglalni, határozottan azzal vádolnók, hogy a népek ellensége; de a ki arra figyelmezteti őket, hogy az eddigi szokásos

területet, úgy miveljék meg, hogy ott több gabna termeltessek, szóval a nagyobb hozam létesítésére igyekezzenek, az előtt levett kappal beszélgetünk.

Vége köv.)

Legújabb.

(A „Dobreczeni Eleonór” eredeti táviratai.)

Budapest márcz. 28-án. A csángó-bizottság a bevándorlók letelepítésre és elhelyezésére a kellő intézkedéseket megtette. A csángók indulása Bukovinából naponta várható.

Fassa márcz. 28-án Hernád a sok hó olvadása következtében aggasztóan árad. A szántóföldek víz alatt. Az államvasutak Ruttká-Turóc-szt.-mártoni vonalán a közlekedés szünetel.

Kolozsvár márcz. 28-án. Kemény Gábor miniszter tegnap megnyitotta az erdélyi gazeasági egylet közgyűlést, este visszaindult Budapestre.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Bérlet. Szünet

Holnap esütörtök, márcz. 29-án

Temesváryné Farkas Irma asszony első venégjátékául.

A HAZA.

Dráma 5 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vártesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyílt-tér.

1883-iki

FRISS TÖLTÉSŰ

szolyvai savanyu-víz,

diszesen kiállított üvegekben kapható:

CSANAK JÓZSEF

fűszerkereskedésében.

3543 k. h.
883.

Hirdetés.

Az Állam részére folyó évi április hó 23-ik napjának délelőtti óráiban, a helybeli m. kir. Méntelep udvarán tartandó egy éves méncsikók vásárlásánál, szab. kir. Debreczen város és Hajdumegy gazda közönsége, jól kifejtett, szabályos alkatu, és erős csontu egy éves méncsikói eladásra kiállítására, oly figyelemzetéssel hívatik fel; miszerint az eladásra elővezetett csikók származása apai részről hiteles fedezetési jeggyel igazolandók, a vételnél pedig előnyben részesülnek az oly csikók, melyeknek jó alkatu anyjuk is elővezetettik.

Debreczen, 1883. mártius 26-án.

Debreczen város kapitányi hivatala.

FÉRFI RUHA ÜZLET.

Van szerencsém a n. é. közönségnek jelenteni, hogy addig is, míg üzletemet bővebben berendezem,

a főtéren, a Biedermann-háznál

az udvarban földszint dusan berendezett

FÉRFI RUHA ÜZLETET

nyitottam, hol mindennemű megrendeléseket elfogadok. 15 é en át Huber József hasonnemű üzletében, mint szabásznak, alkalmas volt e téren tapasztalatokat szerezni, s azokat a közönség érdekében érvényesítendem. **Kelméket** a legelső gyári raktárakból szereztem. Mindennemű férfiru hákát a legizlésesebben, olcsó áron és gyorsan készítek s azokért felelősséget vállalok.

A n. é. közönség mentül tömegesebb pártfogását kérve,

tisztelettel

Móricz Bertalan.

Üzlet megnyitás.

Alulírott tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy

úgy NŐI, mint FÉRFI szabó- és divat- árus kellékekben,

valamint mindenféle rövid, szövőárak, fehérneműek, csipkék, szalagok, keztyűk és fűzőkben dusan felszerelt üzletemet mai napon megnyitottam.

főtér Schäffler-féle háznál

(a Hungária kávéházzal szemben.)

E szakmában a legelső gyári helyeken szerzett tapasztalataim képe- sítetek mindenben rendkívül olcsó árakat szabhatni, és midőn még legpon- tosabb kiszolgálást biztosítok, kérem a n. é. közönség kegyes pártfogását. Debreczen, 1883. márczius 21.

Tisztelettel

SCHWARCZ M. L.

Az első magyar gép- és tűzoltószér gyár. harang és ércöntöde.

WALSER FERENCZ

BUDAPEST. ROTTENBILLER-UTCZA 66.

ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízművi osztályát az ármentesítő társulatok. a megyei és magán mérnök urak gózmalom- és gyártulajdonosok, a megyei és városi közhatalóságok

és a gazda közönség becses figyelmébe.

A szivattyu gyár készít

ármentesítő, körfuró, bányaszivattyukat

házi és gazdasági kutakat, vállalkozik

GYAPJUMOSODÁK, VIZVEZETÉKEK, GÖZ- és ZUHANY-FÜRDŐK berendezésére és minden

VIZMŰ MUNKÁLATOKRA.

A gyár készítményeieit telje jótállást vállal.

Kívánatra költségvetések és képes árlapok díjmentesen bocsátatnak rendelkezésre.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

KÖNYVNYOMDÁJA DEBRECZENBEN.

PIACZ. SIMONFFY-HÁZ.

A legújabb divatu betűkkel gazdagon felezerelve.

Megrendelések gyorsan

és a legjutányosabb árért eszközöztetnek.

Új lábbeli üzlet

MEGNYITÁS.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására juttatni, miszerint helyben, a n. várad-utcán özv. Miskolcziné usga házában, közvetlen Löfkovits J. általános bazárja mellett egy gazdagon berendezett

női, férfi és gyermek lábbeli üzletet

nyitottam.

Áruimat a legelső és legjobb hazai és külföldi gyárakból vásárolván, azok jó minőségéért kezeskedem. Nem kevésbbé elfogadok mindennemű, úgy mérték utáni megrendeléseket is.

Számos éveken át szerzett tapasztalataim és szakismeretemmél fogva bátorodom reméni, hogy a t. közönség pontos és szolid kiszolgáltatás mellett szíves pártfogásába részesítendő.

Kiváló tisztelettel

Schwartz Fülöp.

Dietrich és Gottschlig

m. kir. udv. szállítók

tea- és rum nagykereskedők

BUDAPESTEN,

ajánlják a tőlük behozott eredeti

SÓSBORSZESZT,

melynek ára egy nagy palack 60 kr. és egy kis palack 32 kr. — használati utasítással.

Általánosan ismert „Lee Vilmos” által feltalált gyógyszer a legjobb eredménnyel használható minden külső vagy belső gyulladás, közhvény, orv. fej. és fogfájás ellen, megsebesítésre, vagy nyitott sebekre, égési sebek, rákgyulladás, bénulás, szemgyulladás stb. ellen. A sóbszesz gyógyszer földrésztünk és Anglia legnagyobb tekintélyes által mint biztosan és jól ható szer ajánlatik.

Só nélküli borszeszünket

különösen ajánljuk fogtisztítási szerül, minthegy beteges foglust gyógyít és a fogak fényét emeli; u. szintén a fejbőr erősítésére és korpa távolítására.

Debreczenben kapható Gaszner Károly urnál.

Dr. SCHMIDT hirneves

tyukszem-balzsama

Védjegy.

sok évezred óta használtatik a tyúkszemek teljes és fájdalom nélküli eltávolítására.

A hatás rendkívüli, a mennyiben többszöri használat után a tyukszemek minden további műtét nélkül elenyésznek. Ara egy doboznak 15 fl. strimmel 23 kr. c. é.

Főszállító iroda: Gloggnitz, Alsó Ausztria Bittner Gyula gyógytárában.

NB. A fl. strimmel vételnél kér-tik a t. közönség a fentlátható ellenőrző jegyre ügyelni.

Dr. Behr ideg-kivonata

gyógyfűvekből saját rendszer szerint összeállítva, a mely sok év óta, ideg-bántalmak, migraenek, isias, hát és gerincz fájdalmak, nyavalyatörés, elgyengülés, közhvény és mindenemű rheuma ellen nagy sikerrel használtatik.

Védjegy.

A Dr. Behr féle ideg kivonat külsőleg használtatik. Egy üvegece ára használati ut. stíással 70 kr.

Főszállító iroda, Gloggnitz, Alsó Ausztria Bittner Gy. gyógytárában

Mindkét gyógyszer valódi minőségben Debreczenben GÖLTL N. ur gyógytárában kapható, valamint Magyarországon összes gyógytárában.

Minden régi köhögés ellen

mellfájdalmak, sok évi rekedtség, torokbajok és a tüdő nyálkásodása ellen a több orvos által megpróbált

teher mellszörp

oly gyógyszer, mely még soha sem használtatik a legkielegítőbb eredmény előidézésé nélkül. Ezen szörp már az első használatnál fel-tünőleg jótékonyan hat, sőt a görcsös és hők-lurtnál elősegíti a nyúlós és megrekedő nyál-ka kiköhögését, azonnal enyhíti a gége inger-ékenységét és rövid idő alatt eltávolít mindent ha még oly heves, sőt magát a legveszélyesb szárazbetegségi köhögést és vérhányást is.

MAYER G. A. W., Bresslauban.

Ara 1 egész üvegnek 3.60, egy fél üvegnek 1.80, egy negyed üvegnek 90 kr.

FOGFÁJÁSOK

bármily neműek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolítatnak az indiai fogkivonat használatá által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirtet vívott ki magának, egyszersmind a leg-job fog- és szájtisztító szer. Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Gróf Beleznay Árpád

fagyás elleni tinkturája

mely az ekkorig ismert szerek közt a legjobb-nak és leghatásosabbnak bizonyult be, s ti-zos hatása több bizonyi vány által meg van próbálva.

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára király u. ca 12 sz. Ára 1 frt.

Francia folyékony

HAJFESTŐ-SZER

(Chromatique Parisien).

melyel mind-n haját tetszés szerint sötét, barna vagy szőkére legfeljebb 10 perc alatt ál-landóan megfestheti; mely szerek hatása csaknem annyira ismert már, hogy egyéb-ből ajánló feldic-érést nem is igényel. Ara 2 frt.

Főraktár: Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertáránál, király-utca 12 sz.

A BUDAPESTI

Ásvány

VEGYÉSZETI

GYÁR

ákácfa utca 35 szám,
ajánl a következő ezikket:

!Rovar por!

svábok, oroszbogár, (bűdösvörös) poloska, balha, mely és minden a világon létező rovar ellen, azonnal ölé hatása.

Egy 25 deka súlyú csomag, utánvé-tellel 50 kr.

Fém tisztító pomádé!

fém tisztító pasztanak is nevezve, legna-gyobb fájta csomagolással együtt csak 50 kr. Utánvét mellett.

Pakány és egérméreg!

a legjobb, biztos hatása, azonnal ölé szer, jótállas mellett csomagolással együtt után-vétellel 50 kr.

Vörös tisztító por!

15 diszezen kialakított csomag 50 kr. Utánvét mellett.

Bécsi mész!

friss, 15 légmentesen elzárt csinosan kial-lított csomag 50 kr. Utánvét mellett.

KERESKEDŐK százalékban részesül-nek, s kiváratra az összes gyártmányaink-ról árjegyzéket küldtök.

„ÜGYNÖKÖK” kik jó bizonyítványval látvak el, egy világszerte ismert gyártmány el-árusítására, készpénz fizetés és eladási százalék mellett, fölvetetnek. Hol? megmondja ezen lap kiadó h. ivatal.

MÜLLER J. L.

ILLATSZER-ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS

BUDAPEST.

Gyár: VII. Rottenbiller-utca 36. sz. a., saját ház.

Raktár: IV. Koronaherezeg-utca 2. sz., a „Virágkirálynőház”.

Ajánlom saját gyártmányú illatszerimeit és pipere-szappanaimat úgy nagyban el-adásra, mint a t. fogyasztó közönségnek posta utjání rendelésre. — Az általam készített:

Müller J. L.-féle

családi szappan.

Dr. GEBHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rókus-kórházi igazgató ur által nekem kiadott bizonyítvány szer-int, a fnoom szappan fogalmának és minden ahoz költött követelményeknek tökéletesen megfelel s a bőrnek lágy-ságot és üdéséget idézi elő. Darabja 35 kr., 3 darab dobozban 1 frt.

Carbol-szappan.

Dr. Lenhossek Josef kir. tanácsos és nagy. kir. egyet. tanár ur nekem kiadott bizonyítványa szerint kitűnő öszér magyos betegségek ellen és fertőzete-lyes hatással bír a a borkóteseket eltávolítja. — Darab 40 kr., 3 db dobozban 1 frt 10 kr.

Poudre de Serail.

legfinomabb arczpor.

BLAHA LUJZA (daró Splenine) a metlósága kedvelt arczpora és általa a következő sorok-ka tüntetett ki:

Tisztelt Müller J. L. illatszerész urnak Buda-pesten.

A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, való-ban kitűnő és nemében páratlan, mert nem csak az arczon láthatatlan és tartos, de egyszersmind rendszer használatát ártalmatlansága által az arczra oly kellemes jótékony hatást gyakorol, a mint még eddig semmiféle arczporral nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságait jöveken mint kedvence arcz-poromat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy feltalálatatlan jószágért általános elismerésnek fog orvondul.

Tiszteltelt BLAHA LUJZA.

A Poudre de Serail fehér, rózsá és sárga színben kapható. Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt.

Minden itt fel nem említtet pipere- és illatszer, valamint mindennemű pipere-csok-ka-nál nagy választékban kapható.

Postal megrendelések utánvétellel pontosan teljesítetnek.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Minden czikk ezen bejegyzett védjeggyel van ellátva, valódságát az bizonyítja.

Fentebbi gyártmányok részben az alábbi jegyzett czégnél kaphatók:

Debreczenben: Mihajlovits István, Göltl Nándor

Dr. Rothschnek Emil és Szepessy és Kerekes uraknál.

Szerkesztőség és
Piacz. SIMONFFY-
házával szembe

HIRDETME

előfizetési pénzek és a kiad-
valamint a lap szellem
minden közleménye

Pérmentesen levelek esz
fogadtatnak

X. évfolya

Csoda

(T.) Egy idő
16“ olyan bizalma
sokkal ijesztgeti a
miserint ha más
arra, hogy a kor-
mutatásokat komol-
ne adjon semmi ki-
telát az a kimutat
nem lesz is, ami t
hetetlen, de legalá
ne lehessen belőle
mint a mely abs
Napló“ a termelési
a „P. Napló“nak
támadt, hogy a sta-
amnéképen komment
sék töle a közönsé
azt bizonyítottá,
a földbirtokos töbl
nyi jövedelme van,
beszéd, hogy már
hatna rajta az e
akad aki elhiszi;
nyitgatja, hogy Ma-
vesebet terem, mi-
szág lakosságának
statistikai adatok
lési statistikánkba
is, hogy hány mill
terem, hogy hány
nak, hogy hány he-
ki, amiből aztán
summárum eszünk
valóságos isten o-
élünk! Ami persz
kája szerint igazán

De hát persze
ki lehet mutatni a
dig annyira, amem
hogy termelési sta-
fát nem ér, azt a
bizonyítja be legjo

A „Debreczeni

A HOGY EL V

ELBI

Vértesi

Hová indult, m
kellett mennie; leve
Gyors léptekkel men
s miatt egész test
érezte, mintha hanyl
A könny, mely pillá
dokló torka szabada
összefacsaró fájdalm
Háromszor, vag
már a tanyát, minde
mindegyre sebesbe
egyszerre úgy rémlil
teinek dobbanásán k
is hallana.

Hirtelen megáll
ki közelget. De ez n
láb léptei ezek, a rub
Az ifju megrezzen s
dul, pedig még nem
itt jön az éjben, fut
lat villan át Sándor
— De hiszen i
A női alak már
a tanya felé tart. Si
áll, mintha most jrt
ami egyszerre megb
Alig van pár le
nem lát, nem is teki
Hanem annál jobban
arozot eltakarja ug
Horvát Sándor reá
most ott áll előtte,
szorongatva valamit
ott gyermeke!... D
az éjben, a pusztán
Az ifju ugy ér
meg ereiben. Szólni
De a következő pill
vesz és közelebb jön